

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/53/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200419
Dátum vydania rozhodnutia: 07.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3015200419.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: V. Z., bytom I. XXX/XX, N., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 12Sd/99/2015-73 zo dňa 31.marca 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 12Sd/99/2015-73 zo dňa 31.marca 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. februára 2015, ktorým podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok (ďalej len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“) z dôvodu, že pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa lekárskej správy posudkového lekára zo dňa 28.januára 2015 jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 30% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom a vecne správne, pričom sa pri rozhodovaní opieral o posudky posudkových lekárov, ktorí dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľka nespĺňa podmienky pre priznanie invalidity. Výkonaným dokazovaním bolo preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky nie je zhoršený na úroveň invalidity, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými lekáorskými listinnými dôkazmi

(najmä odbornými lekáorskými nálezmi) nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou alebo zmenu dátumu vzniku invalidity.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom okrem iného uviedla, že považuje za nesprávne, že krajský súd, ktorý nie je medicínsky znalý, dal znovu posúdiť jej zdravotný stav Sociálnej poisťovni resp. ich posudkovému lekárovi, ale mal byť požiadaný súdny znalec, alebo nezainteresovaný lekár psychiater aj dermatológ. Namietala, že jej ochorenia sú dlhodobé a pri bodovaní diagnóz mohli byť vybrané také, aby dosiahla potrebný počet bodov.

Poukázala na to, že jej schopnosť uplatnenia na trhu práce je prakticky nulová, pretože zamestnávateľa majú predsudky, či už pre liečenie psychiky, alebo si všimnú jej ruky s kožným ochorením a tiež lekári pri vstupnej prehliadke vydávajú negatívne stanoviská a rôzne obmedzenia, na základe ktorých každý zamestnávateľ odstúpi od prijatia.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Podľa jej názoru navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovaných v tomto konaní a ktoré by záver prijatý v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasnosti a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 7.novembra 2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekáorských správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou

dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok. Podkladom pre uvedené rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza, zo dňa 28. januára 2015, ktorý konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej je zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly V - Duševné choroby a poruchy správania, neurotické, stresové a somatoformné poruchy, stredne ťažké formy, položka 4, písm. a), na základe čoho ustálil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20%. Pre iné zdravotné postihnutia - atopický ekzém a recidivujúce poruchy srdcového rytmu navýšil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% na celkových 30%. Podľa posudku invalidita nevznikla.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza, zo dňa 29. apríla 2015, ktorý konštatoval, že doložené odborné vyšetrenia nie sú posudkovo závažné a , preto zotrval na svojom pôvodnom posúdení.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporkyne, ústredie pracovisko v Nitre dňa 3. júna 2015, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov konštatoval, že trpí na reaktívnu neurotickú poruchu s depresívnou symptomatológiou na podklade akcentovanej osobnosti. Nejedná sa o závažnú duševnú poruchu, ide o reakciu na nepriaznivú sociálnu a životnú situáciu. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúcha miera poklesu 20 %. Na ostatné zdravotné poruchy, najmä na kožné ochorenie prislúcha 10 % navýšenie. Zdravotný stav v súčasnosti nepodmieňuje uznanie invalidity.

Vzhľadom na navrhovateľkou dodatočne predložené nové lekárske nálezy bol jej zdravotný stav posudzovaný pre účely doplnenia posudku na vyžiadanie súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre dňa 4. decembra 2015, ktorý po zhodnotení novo predložených odborných lekárskeho nálezov (Prepúšťacia správa z hospitalizácie - Kožné odd. NsP Bojnice od 4.-11.6.2015, Kožné kontrolné vyšetrenie 29.10.2015, Psychologické vyšetrenie 4.9.2015 a Psychiatrické vyšetrenie 23.9.2015) konštatoval, že hospitalizácia bola pre zhoršenie kožného nálezu po slnení a aplikácii opaľovacieho krému, išlo o krátkodobú záležitosť, stav sa zlepšil. Duševná porucha je prechodná, po úmrtí matky sa vystupňovala depresia, nejde o radikálne, ani dlhodobé zhoršenie. Nálezy nemajú vplyv na stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a nepodmieňujú uznanie invalidity.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia

neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

K námietkam navrhovateľky odvolací súd pripomína, že s právnym poriadkom, konkrétne so zákonom o sociálnom poistení je na účely invalidity oprávnený posudzovať zdravotný stav posudkový lekár. V prejednávanej príhode je zjavné, že posudkoví lekári posúdili zdravotný stav navrhovateľky na základe všetkých odborných náleзов, ktoré mali k dispozícii, a tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti (a navrhovateľka takéto ani nekonkretizovala) vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci (v administratívnom konaní takéto námietka v zmysle § 181, § 182 ods. 1 zákona vznesená nebola), preto odvolací súd nezistil ani dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmvacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom čo bol zdravotný stav navrhovateľky už predtým dvakrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť.

Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zjavné, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy a vyhodnotili všetky ňou predložené lekárske správy a na vyžiadanie súdu zaujali stanovisko aj k dodatočne predloženým lekárske správy špecifikovaným v samotnom posudku, na podklade ktorých posudkoví lekári v aktuálnom čase ustálili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím (t.j. také, ktoré je najzávažnejšie a najvýraznejšie ovplyvňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) u nej je zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly V - Duševné choroby a poruchy správania, neurotické, stresové a somatoformné poruchy, stredne ťažké formy, položka 4, písm. a) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. s tým, že ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu odôvodňujú navýšenie poklesu o 10%, preto ich závery neboli spochybnené ani podrobnejšie nekonkretizovanými námietkami navrhovateľky. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia v zmysle ust. § 153 ods. 3 písm. a/ zákona o soc. poistení zahŕňa posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo zodpovedá prijatému záveru posudkových lekárov a preto námietku v tomto smere odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Navrhovateľka v odvolaní nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity.

Pokiaľ by sa však zdravotný stav navrhovateľky podstatne zhoršil resp. by došlo k inej zmene zdravotného stavu v dôsledku nových zdravotných postihnutí, môže navrhovateľka opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti, alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenia novej

miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok .